

ความคิดเห็นของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานต่อการปฏิบัติ
ตามมาตรฐานการบริหารสถานศึกษาโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของ
โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาน่าน เขต 1
ในเขตตำบลผาสิงห์ อำเภอเมืองน่าน จังหวัดน่าน

ภานุช บูรณพรหม
สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความคิดเห็นของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานต่อการปฏิบัติตามมาตรฐานการบริหารสถานศึกษาโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน กลุ่มตัวอย่างเป็น คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวน 100 คน เครื่องมือที่ใช้คือแบบสอบถามระดับปฏิบัติตามมาตรฐานการบริหารสถานศึกษาโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน จำนวน 40 ข้อ มีค่าความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา โดยหาค่า IOC อยู่ระหว่าง 0.80 – 1.00 และค่าความเชื่อมั่นจากการคำนวณโดยใช้ (α -Coefficient) ของครอนบาค มีค่าระหว่าง 0.913 – 0.948

ผลการวิจัยพบว่า

1. การปฏิบัติตามมาตรฐานการบริหารสถานศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานมีการปฏิบัติตามมาตรฐานการบริหารสถานศึกษาโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน ในภาพรวมและรายด้าน อยู่ในระดับมาก ทั้ง 4 ด้าน คือ ด้านการบริหารแบบการกระจายอำนาจ ด้านการบริหารแบบมีส่วนร่วม ด้านการบริหารจัดการโรงเรียนที่ดี และด้านการตรวจสอบและถ่วงดุล

2. การเปรียบเทียบการปฏิบัติตามมาตรฐานการบริหารสถานศึกษาโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน ผู้ที่มีอายุช่วง 41 – 50 ปี มีความคิดเห็นต่อการปฏิบัติตามมาตรฐานการบริหารสถานศึกษาโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานด้านการบริหารแบบการกระจายอำนาจ ดีกว่า ผู้ที่มีอายุช่วง 31 – 40 ปี สำหรับผู้ที่มีอายุต่ำกว่า 30 ปี มีความคิดเห็นต่อการปฏิบัติตามมาตรฐานการบริหารสถานศึกษาโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานด้านการบริหารแบบมีส่วนร่วมดีกว่าผู้ที่มีอายุ 41 – 50 ปี และมีความคิดเห็นต่อการบริหารจัดการโรงเรียนที่ดี ดีกว่าผู้ที่มีอายุช่วง 31 – 40 ปี ส่วนคู่อื่นๆ ไม่พบว่ามีแตกต่างกัน

คำสำคัญ การบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน

บทนำ

การศึกษาของประเทศไทย ได้มีการพัฒนาการมาเป็นเวลานานพอสมควรแล้ว แต่ก็ยังมีปัญหาอุปสรรคในการจัดการศึกษาอยู่หลายประการ กล่าวคือ ประการแรก คุณภาพการจัดการศึกษา ยังไม่เป็นที่น่าพอใจ ไม่สามารถสู้กับประเทศอื่นในเวทีโลกได้ ประการที่สอง การบริหารการศึกษา และการจัดการศึกษายังรวมศูนย์อำนาจไว้ที่ส่วนกลาง อีกทั้งขาดเอกภาพทั้งด้านนโยบายและมาตรฐาน ประการที่สาม การขาดประสิทธิภาพของการประกันคุณภาพการศึกษา ประการที่สี่ การจัดการศึกษาของไทยยังขาดการมีส่วนร่วมของประชาชน ประการที่ห้า ขาดการพัฒนา นโยบายอย่างต่อเนื่อง และประการที่หก การศึกษาไทยยังขาดความเชื่อมโยงกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและภาคเอกชน ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 เป็นพระราชบัญญัติที่นำไปสู่การปฏิรูปการศึกษาในทุกระดับ ทั้งปฏิรูปกระบวนการเรียนรู้ ปฏิรูปโครงสร้างการบริหารการศึกษา โดยการปฏิรูปการศึกษาจะประสบความสำเร็จสมดังเจตนารมณ์ของพระราชบัญญัตินี้ได้ เพราะมีสมรรถนะในการจัดการให้ ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทุกฝ่าย มีส่วนร่วมกำหนดวิสัยทัศน์ กำหนดนโยบาย และถือเป็นพันธกิจในการปฏิบัติการร่วมกันอย่างต่อเนื่อง ผู้บริหารที่กระจายอำนาจให้แก่กลุ่มบุคคล มีแนวโน้มที่จะประสบความสำเร็จมากกว่ากระจายอำนาจให้กับบุคคลเพียงคนเดียว

จากการวิเคราะห์ถึงมูลเหตุของการปฏิรูปการศึกษา ที่จะประสบความสำเร็จได้นั้นจะเห็นได้ว่า บุคลิกภาพหรือภาวะผู้นำในตัวผู้บริหารมีความสำคัญที่จะเอื้อให้การปฏิรูปการศึกษาประสบความสำเร็จ นอกจากนี้ยุทธวิธีที่ผู้บริหารนำมาใช้ก็มีความสำคัญไม่ยิ่งหย่อนไปกว่ากันและเมื่อวิเคราะห์อย่างลึกซึ้งจะเห็นว่ายุทธวิธีที่เหมาะสมดังกล่าวก็คือ รูปแบบการบริหาร โดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน (School-Base Management) ซึ่งประกอบด้วยหลักการสำคัญ 4 ประการ

ประการแรก หลักการกระจายอำนาจ (Decentralization) กล่าวคือ ต้องมีการกระจายอำนาจจากส่วนกลาง ให้กับสถานศึกษาให้มากที่สุด โดยเชื่อว่าโรงเรียนเป็นหน่วยสำคัญในการเปลี่ยนแปลงและพัฒนาเด็ก

ประการที่สอง หลักการมีส่วนร่วม (Participation) คือการเปิดโอกาสให้ผู้มีส่วนได้เสีย ได้มีส่วนร่วมในการ บริหาร ร่วมตัดสินใจและร่วมจัดการศึกษา บุคคลที่ได้มีส่วนร่วมจะเกิดความรู้สึกเป็นเจ้าของและรับผิดชอบ ในการจัดการศึกษามากขึ้น

ประการที่สาม หลักการคืนอำนาจการจัดการศึกษาให้ประชาชนหรือหลักการ บริหารตนเอง (Self-Managing) ความเป็นจริงแล้วในระบบการศึกษาโดยทั่วไป มักกำหนดให้โรงเรียนเป็น หน่วยปฏิบัติตาม โรงเรียนไม่มีอำนาจอย่างแท้จริงแต่การบริหาร โดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน ไม่ปฏิเสธเรื่องการ ทำงานให้บรรลุเป้าหมายและนโยบายของส่วนกลาง แต่มีความเชื่อว่าวิธีการทำให้บรรลุเป้าหมายและ นโยบายนั้นทำได้หลายวิธี

และประการที่สี่ หลักการตรวจสอบและถ่วงดุล (Check and Balance) หมายความว่าส่วนกลางมีหน้าที่กำหนดนโยบายและควบคุมมาตรฐานมีองค์กรอิสระทำหน้าที่ตรวจสอบ คุณภาพการบริหารและการจัดการศึกษาให้มีคุณภาพเป็นไปตามกำหนดเป็นไปตามนโยบายของชาติ นอกจากนี้สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ยังให้การสนับสนุนแนวทางการกระจายอำนาจให้ สถานศึกษาจะส่งผลให้สถานศึกษามีความคล่องตัว มีอิสระในการบริหารจัดการซึ่งเป็นไปตามหลักการ บริหารจัดการ โดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน (School-Base Management) อันเป็นการสร้างรากฐานและความ เข้มแข็งให้แก่สถานศึกษาได้อย่างมีคุณภาพ ได้มาตรฐานและสามารถพัฒนาอย่างต่อเนื่อง จึงเห็นได้ว่า รูปแบบการบริหาร โดยใช้โรงเรียนเป็นฐานซึ่งเป็นนวัตกรรมทางการบริหาร ที่เมืองไทยเรานำมาใช้ นั้น นับว่ามีความสำคัญต่อความสำเร็จของการปฏิรูปการศึกษาของไทยเป็นอย่างมากยิ่งประสิทธิภาพในการบริหาร โรงเรียนนิโคคคัลที่กระทรวงศึกษาธิการได้นำเสนอดังกล่าวมาแล้วนั้น อีกทั้งบทบัญญัติแห่ง พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ที่มุ่งกระจายอำนาจทางการบริหารการศึกษาให้แก่โรงเรียน นั้น จะเห็นได้ว่ามิติทางการบริหารรูปแบบนี้ก็คือ หลักของการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานนั่นเอง โดย ที่ทุกโรงเรียนจำเป็นต้องทำความเข้าใจในหลักการของการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานดังกล่าวให้ เข้าใจ เพื่อใช้เป็นกรอบแนวคิดหรือแนวทางในการบริหาร โรงเรียนของตน อีกทั้งเป็นการสร้างความเข้าใจ ร่วมกันระหว่างบุคลากรใน โรงเรียนเกี่ยวกับการบริหารรูปแบบใหม่ที่เรียกว่า “การบริหารโดยใช้โรงเรียน เป็นฐาน” อันจะนำไปสู่การพัฒนาในระดับมาตรฐานการบริหาร โดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของตนต่อไป

จากมูลเหตุของการปฏิรูปการศึกษาและผลการศึกษาวิจัยที่นำเสนอมาข้างต้น ทำให้ผู้วิจัยมีความ คิดเห็นว่า ระดับการปฏิบัติตามมาตรฐานการบริหารสถานศึกษาโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของโรงเรียนสังกัด เขตพื้นที่การศึกษาน่าน เขต 1 ในเขตตำบลผาสิงห์ ก็น่าจะอยู่ในข่ายและเงื่อนไขอันเป็นมูลเหตุ ที่ต้อง ทำการศึกษาหรือได้รับการประเมินผลการบริหารงานตามกรอบมาตรฐานการบริหาร โดยใช้โรงเรียนเป็น ฐาน อีกทั้งสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาน่าน เขต 1 ได้กำหนดให้การบริหารแบบยึดโรงเรียนเป็นฐานเป็น โครงการกิจกรรมเพื่อสนับสนุนการบริหาร จัดการศึกษาของเขตพื้นที่การศึกษาน่าน เขต 1 ในเรื่องการ พัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาโดยใช้กระบวนการพัฒนาการบริหารสถานศึกษาและการจัดการศึกษาของ

สถานศึกษาตามแนวทางของการบริหารสถานศึกษาโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน (School-Base Management) มาตั้งแต่ปีการศึกษา 2544 นอกจากนี้ยังได้กำหนดเป็นกลยุทธ์การบริหารงานของเขตพื้นที่การศึกษาในข้อที่ 4 ว่า พัฒนาระบบบริหารจัดการเพื่อการเรียนรู้ที่มีคุณภาพแต่โครงการกิจกรรมดังกล่าวยังไม่ได้รับการประเมินผลให้เป็นรูปธรรมที่ชัดเจนแต่ประการใด ดังนั้นจากหลักการและเหตุผลที่กล่าวมาข้างต้น ทำให้ผู้วิจัยมีความสนใจที่จะศึกษาว่าค่าระดับการปฏิบัติตามมาตรฐานการบริหารสถานศึกษาโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของโรงเรียนในสังกัดเขตพื้นที่ศึกษาน่าน เขต 1 ในเขตตำบลผาสิงห์ อำเภอเมืองน่าน จังหวัดน่าน มีการดำเนินการอยู่ในระดับใด

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาความคิดเห็นของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานต่อการปฏิบัติตามมาตรฐานการบริหารสถานศึกษาโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ศึกษาน่าน เขต 1 ในเขตตำบลผาสิงห์ อำเภอเมืองน่าน จังหวัดน่าน

2. เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นต่อระดับการปฏิบัติตามมาตรฐานการบริหารสถานศึกษาโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของความคิดเห็นของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ที่มีสถานภาพต่างกัน

3. เพื่อเสนอแนะเกี่ยวกับการปฏิบัติตามมาตรฐานการบริหารสถานศึกษาโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ศึกษาน่าน เขต 1 ในเขตตำบลผาสิงห์ อำเภอเมืองน่าน จังหวัดน่าน

ขอบเขตของการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย

ประชากรในการทำวิจัยครั้งนี้คือ คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของทุกโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ศึกษาน่าน เขต 1 ในเขตตำบลผาสิงห์ อำเภอเมืองน่าน จังหวัดน่าน จำนวน 170 คน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้ได้มาโดยกำหนดขนาดด้วยการสุ่มตัวอย่างโดยเปิดตารางของ Louis Cohen หลุยส์ โกลเซน และคณะ Louis et al (2011, 174) ทำให้ได้กลุ่มตัวอย่างทั้งหมด จำนวน 100 คน

ขอบเขตด้านเนื้อหา

ศึกษาการปฏิบัติตามมาตรฐานการบริหารสถานศึกษาโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ศึกษาน่าน เขต 1 ในเขตตำบลผาสิงห์ อำเภอเมืองน่าน จังหวัดน่าน 4 ด้าน คือ (1) การบริหารแบบกระจายอำนาจ (2) การบริหารแบบมีส่วนร่วม (3) การบริหารจัดการโรงเรียนที่ดี (4) การตรวจสอบและถ่วงดุล

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ครูโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาน่าน เขต 1 ในเขตตำบลผาสิงห์ อำเภอเมืองน่าน จังหวัดน่าน จำนวน 2 โรงเรียน จำนวน 170 คน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

กลุ่มตัวอย่าง กำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างตามตารางของ หลุยส์ โคเฮน และคณะ Louis et al (2011, 174) ได้ 100 คน ทำการสุ่มตัวอย่างแบบกลุ่ม (cluster random sampling)

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลครั้งนี้เป็นแบบสอบถามประเภทมาตราส่วนประเมินค่า แบ่งเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 แบบสอบถามสภาพส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา และตำแหน่งหน้าที่ มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ

ตอนที่ 2 แบบสอบถามการจัดการศึกษาการบริหารสถานศึกษาโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน จำนวน 40 ข้อ มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ กำหนดเกณฑ์การให้คะแนน ดังนี้

ระดับการปฏิบัติมากที่สุด	ให้	5	คะแนน
ระดับการปฏิบัติมาก	ให้	4	คะแนน
ระดับการปฏิบัติปานกลาง	ให้	3	คะแนน
ระดับการปฏิบัติน้อย	ให้	2	คะแนน
ระดับการปฏิบัติน้อยที่สุด	ให้	1	คะแนน

สำหรับการแปลความหมายค่าเฉลี่ย ผู้วิจัยใช้เกณฑ์การแปลความหมายค่าเฉลี่ยดังนี้

ค่าเฉลี่ย 4.50 – 5.00 หมายถึง ระดับการปฏิบัติงานอยู่ในระดับมากที่สุด

ค่าเฉลี่ย 3.50 – 4.49 หมายถึง ระดับการปฏิบัติงานอยู่ในระดับมาก

ค่าเฉลี่ย 2.50 – 3.49 หมายถึง ระดับการปฏิบัติงานอยู่ในระดับปานกลาง

ค่าเฉลี่ย 1.50 – 2.49 หมายถึง ระดับการปฏิบัติงานอยู่ในระดับน้อย

ค่าเฉลี่ย 1.00 – 1.49 หมายถึง ระดับการปฏิบัติงานอยู่ในระดับน้อยที่สุด

ตอนที่ 3 สอบถามเกี่ยวกับข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับมาตรฐานการบริหารสถานศึกษาโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน เป็นแบบสอบถามแบบปลายเปิด (Open end)

การสร้างเครื่องมือและตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือในการวิจัย

1. ศึกษาค้นคว้าเอกสารและงานวิจัยต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับระดับการปฏิบัติตามมาตรฐานการบริหารสถานศึกษาโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน
2. เสนอโครงร่างแบบสอบถามที่สร้างขึ้นให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 ท่านเพื่อตรวจสอบหาความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) โดยใช้วิธีหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ปรากฏว่าได้ข้อคำถามที่ใช้ได้มีค่า IOC ตั้งแต่ 0.5 ขึ้นไป จำนวน 40 ข้อ มีค่า IOC ระหว่าง 0.80 – 1.00
3. ตรวจสอบค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม โดยหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (α -Coefficient) ของครอนบาค (Cronbach) ได้ค่าความเชื่อมั่นระหว่าง 0.913 – 0.948

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อใช้ในการวิจัยตามขั้นตอน ดังนี้

1. ผู้วิจัยขอหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยรามคำแหง และขอความร่วมมือส่งถึงผู้อำนวยการโรงเรียน เพื่อขอทำการเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง
2. ผู้วิจัยประสานงานกับผู้บริหารสถานศึกษาที่เป็นกลุ่มตัวอย่างเพื่อขอความอนุเคราะห์เก็บรวบรวมข้อมูล
3. ผู้วิจัยนำแบบสอบถามตรวจสอบความสมบูรณ์ ก่อนจะนำไปวิเคราะห์ข้อมูลต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. วิเคราะห์ความคิดเห็นเกี่ยวกับระดับการปฏิบัติ โดยหาค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
2. เปรียบเทียบความคิดเห็นระดับการปฏิบัติตามมาตรฐานการบริหารสถานศึกษาโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน จำแนกตามเพศ และช่วงอายุ โดยใช้ t – test และ ANOVA

ผลการวิจัย

1. คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานเห็นว่าการปฏิบัติตามมาตรฐานการบริหารสถานศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน ในภาพรวมและรายด้านมีการปฏิบัติในระดับมาก
2. ผลการเปรียบเทียบระดับการปฏิบัติตามมาตรฐานการบริหารสถานศึกษาโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน จำแนกตามเพศ และช่วงอายุ ปรากฏดังนี้
  - 2.1 คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานทั้งชายและหญิง มีความคิดเห็นต่อการปฏิบัติตามมาตรฐานการบริหารสถานศึกษาโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน โดยภาพรวมและรายด้าน ไม่แตกต่างกัน

2.2 คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่มีช่วงอายุ 41 – 50 ปี มีความคิดเห็นต่อการปฏิบัติตามมาตรฐานการบริหารสถานศึกษาโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานด้านการบริหารแบบกระจายอำนาจดีกว่า ผู้ที่มีอายุช่วง 31 – 40 ปี สำหรับผู้ที่มีอายุต่ำกว่า 30 ปี มีความคิดเห็นต่อการปฏิบัติตามมาตรฐานการบริหารสถานศึกษาโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานด้านการบริหารแบบมีส่วนร่วมดีกว่าผู้ที่มีอายุ 41 – 50 ปี และมีความคิดเห็นต่อการบริหารจัดการโรงเรียนที่ดี ดีกว่าผู้ที่มีอายุช่วง 31 – 40 ปี ส่วนคนอื่นๆ ไม่พบว่ามีความแตกต่างกัน

อภิปรายผล

1. จากผลการศึกษาความคิดเห็นของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานต่อระดับการปฏิบัติตามมาตรฐานการบริหารสถานศึกษาโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน พบว่าโดยภาพรวมและรายด้านทุกด้าน อยู่ในระดับมาก ซึ่งผู้วิจัยได้ทำการศึกษาความคิดเห็นของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานต่อระดับการปฏิบัติตามมาตรฐานการบริหารสถานศึกษาโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน พบว่ามีประเด็นสำคัญในรายด้านที่ผู้วิจัยนำมาอภิปราย ดังนี้

1.1 ความคิดเห็นของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานต่อระดับการปฏิบัติตามมาตรฐานการบริหารสถานศึกษาโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน ด้านการบริหารแบบกระจายอำนาจ เมื่อพิจารณาภาพรวมและรายข้อ พบว่า ความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก ซึ่งเป็นผลมาจากโรงเรียนสามารถระดมสร้างเครือข่ายทรัพยากรบุคคลและองค์กรเพื่อประโยชน์ทางการศึกษาได้ตามต้องการ รวมทั้งมีระบบฐานข้อมูลเกี่ยวกับแหล่งเรียนรู้ในชุมชน โดยมีครูแต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้และช่วงชั้นการเรียนรู้ มีอิสระในการออกแบบและจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่หลากหลายและยืดหยุ่นซึ่งสอดคล้องกับ อัครนารถ เผือกใจแก้ว (2557) ได้ทำการศึกษา เรื่อง การศึกษาสภาพปัญหาในการบริหาร โดยใช้โรงเรียนเป็นฐานตามทฤษฎีของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานใน โรงเรียนแกนนำปฏิรูปกระบวนการเรียนรู้ ตามความคิดเห็นของคณะกรรมการสถานศึกษา พบว่า การปฏิบัติงานการบริหารสถานศึกษาโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก

1.2 ความคิดเห็นของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานต่อระดับการปฏิบัติตามมาตรฐานการบริหารสถานศึกษาโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน ด้านการบริหารแบบมีส่วนร่วม โดยภาพรวมและรายข้อ พบว่ามีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก ซึ่งเป็นผลมาจาก คณะกรรมการสถานศึกษามีความเข้าใจในเป้าหมายการดำเนินงานที่ชัดเจนตรงกัน อีกทั้งโรงเรียนใช้ระบบเครือข่ายทั้งด้านบุคคล องค์กร และเทคโนโลยีเพื่อการบริหาร โรงเรียน และผู้บริหารซึ่งเป็นเลขานุการคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานทำหน้าที่ในการเตรียมการประชุมและอำนวยความสะดวกเป็นอย่างดี ซึ่งสอดคล้องกับ กรกมล เพิ่มผล (2558) ได้ทำการวิจัย เรื่อง การบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการของ โรงเรียนเทศบาล สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดปทุมธานี ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการบริหาร โดยใช้โรงเรียนเป็น

ฐาน พบว่า อาจารย์ในโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดปทุมธานี มีส่วนร่วมในการบริหารอยู่ในระดับมาก

1.3 ความคิดเห็นของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานต่อระดับการปฏิบัติตามมาตรฐานการบริหารสถานศึกษาโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน ด้านการบริหารจัดการโรงเรียนที่ดี โดยภาพรวมและรายข้อ พบว่า มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก ซึ่งเป็นผลมาจากโรงเรียนมีระบบสารสนเทศเพื่อการบริหารการตัดสินใจตรงกับความต้องการและประโยชน์ของผู้เรียน โดยมีการแจ้งผลการประเมินให้บุคลากรทราบโดยเปิดเผย อีกทั้งได้กำหนดนโยบายและวัตถุประสงค์การประเมินผลการปฏิบัติงานที่ชัดเจน ซึ่งสอดคล้องกับพระเสด็จ ปกสสโร (วงษ์พันธุ์เสื่อ) (2558) ได้ทำการวิจัย เรื่อง การบริหารงานบุคคลในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานระดับประถมศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1 ผลการวิจัยพบว่าการบริหารจัดการในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่าด้านวินัยและการรักษาวินัย ด้านการออกจากราชการ อยู่ในระดับมาก

1.4 ความคิดเห็นของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานต่อระดับการปฏิบัติตามมาตรฐานการบริหารสถานศึกษาโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน ด้านการตรวจสอบถ่วงดุลโดยภาพรวมและรายข้อ พบว่า มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก ซึ่งเป็นผลมาจาก ผู้บริหารสถานศึกษามีการรายงานผลการดำเนินงานด้านการประกันคุณภาพภายในและภายนอกต่อหน่วยงานที่รับผิดชอบ โรงเรียนมีการกำหนดมาตรฐานการบริหารจัดการการเงิน งบประมาณทรัพย์สิน และรายได้ต่าง ๆ ของโรงเรียนของตนเอง ผู้บริหารสถานศึกษาสามารถจัดให้ครูและบุคลากรได้เผยแพร่ผลการพัฒนาการเรียนรู้หรือพัฒนาผู้เรียนต่อสาธารณชนทุกภาคเรียน ซึ่งสอดคล้องกับ สง่า ศรีพัว (2554) ที่ได้ทำการวิจัย เรื่อง ความคิดเห็นของครูต่อการบริหารงานบุคคล ของโรงเรียนในศูนย์อำนวยการเครือข่ายภูพานทอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 ในด้านการประเมินผลการปฏิบัติงานของบุคลากร ภาพรวมอยู่ในระดับมาก สืบเนื่องจากโรงเรียนมีการเปิดโอกาสให้ข้าราชการครูในสังกัดได้มีส่วนร่วมในการประเมินผลการปฏิบัติงานของบุคลากรในโรงเรียน มีการติดตามประเมินผล และจัดให้มีการพัฒนาตามความเหมาะสมและต่อเนื่อง มีการควบคุม กำกับ ติดตามการปฏิบัติงานของบุคลากร และได้เปิดโอกาสให้ข้าราชการครูประเมินการปฏิบัติงานตนเอง แล้วจึงนำผลงานนั้นมาปรับปรุงพัฒนา

2. จากการเปรียบเทียบความคิดเห็นของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่มีเพศแตกต่างกัน มีความคิดเห็นต่อระดับการปฏิบัติตามมาตรฐานการบริหารสถานศึกษาโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน โดยรายด้าน ได้แก่ ด้านการบริหารแบบการกระจายอำนาจ ด้านการบริหารแบบมีส่วนร่วม ด้านการบริหารจัดการโรงเรียนที่ดี ด้านการตรวจสอบถ่วงดุล ไม่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งสอดคล้องกับ รัตนภรณ์ วงศ์ศรีอ่อน (2557) ได้ทำการวิจัยเรื่อง พฤติกรรมการบริหารที่ทำให้เกิดประสิทธิผลการจัดการศึกษา ตามการรับรู้ของครูกลุ่มโรงเรียนกรุงเทพมหานคร กรุงเทพมหานคร ผลการวิจัยพบว่า จากการ

เปรียบเทียบความคิดเห็นของครูผู้สอนต่อการบริหารงานบุคลากรในโรงเรียนกรุงเทพมหานคร สังกัด กรุงเทพมหานคร ที่มีเพศและประสบการณ์ในการทำงานที่ต่างกัน พบว่า มีความคิดเห็นต่อการบริหารงานบุคลากรในโรงเรียน โดยภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน

3. จากการเปรียบเทียบความคิดเห็นของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่มีช่วงอายุต่างกัน มีความคิดเห็นต่อระดับการปฏิบัติตามมาตรฐานการบริหารสถานศึกษาโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน รายด้าน ได้แก่ ด้านการบริหารแบบกระจายอำนาจ ด้านการบริหารแบบมีส่วนร่วม ด้านการบริหารจัดการโรงเรียนที่ดี ด้านการตรวจสอบถ่วงดุล ไม่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งสอดคล้องกับ ระเบียบ ราชกิจจานุเบกษา (2558) ได้ทำการวิจัย เรื่อง การปฏิบัติตามมาตรฐานการบริหารสถานศึกษา (SBM) ของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2 ตามความคิดเห็นของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ผลการศึกษาพบว่า จากการเปรียบเทียบการบริหารงานบุคคลตามความคิดเห็นของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ที่มีตำแหน่ง ประสบการณ์และวุฒิการศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารงานบุคคลโดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1. จากผลการวิจัยที่พบว่า มีระดับการปฏิบัติตามมาตรฐานการบริหารสถานศึกษาโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาน่าน เขต 1 ในเขตตำบลผาสิงห์ อำเภอเมืองน่าน จังหวัดน่านอยู่ในระดับมากในทุกด้าน ดังนั้นจึงน่าจะเป็นข้อสารสนเทศที่ผู้บริหารในระดับเขตพื้นที่การศึกษา หรือระดับ โรงเรียนนำไปใช้เพื่อการวางแผนในการบริหารงาน และหรือกำหนดนโยบายเรื่องการบริหารโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาน่าน เขต 1 ตามมาตรฐานการบริหารสถานศึกษาโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานต่อไป

2. การบริหารที่โรงเรียนที่ทำให้โรงเรียนมีความคล่องตัวในการบริหารตนเองมากขึ้น แต่โรงเรียนต้องรู้จักปรับเปลี่ยนและทำหน้าที่ตามบทบาทใหม่ มีฝ่ายตรวจสอบคุณภาพภายในโรงเรียนและมีการปฏิบัติที่มีมาตรฐาน จะส่งเสริมให้ประชาชนมีความเชื่อมั่นในโรงเรียน มีความเต็มใจที่จะสนับสนุนในเรื่องการเข้าร่วมกิจกรรมของโรงเรียนซึ่งจะส่งผลในทางบวกต่อการพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนการสอน

3. โรงเรียนต้องมีการสำรวจและจัดทำดัชนีความจำเป็น ความต้องการต่าง ๆ มีการจัดระบบสารสนเทศที่ดี มีการจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพระดับสถานศึกษา และมีกลยุทธ์ที่ปฏิบัติได้ผล มีการพัฒนาหลักสูตรให้เป็นที่ไปเพื่อพัฒนาผู้เรียนอย่างรอบด้านที่เป็นความรู้สากลและมีเนื้อหาสอดคล้องกับความต้องการของท้องถิ่นและชุมชน

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษารูปแบบการบริหาร โรงเรียน โดยใช้โรงเรียนเป็นฐานตามสภาพพื้นที่ตั้งของโรงเรียน เพื่อหารูปแบบในการบริหารที่เหมาะสม
2. ควรศึกษาปัจจัยที่ทำให้การบริหาร โรงเรียน โดยใช้โรงเรียนเป็นฐานประสบความสำเร็จตามสภาพพื้นที่ตั้งของสถานศึกษาเพื่อหาปัจจัยในการบริหารที่เหมาะสม
3. ควรมีการประเมินผลการบริหาร โรงเรียน โดยใช้โรงเรียนเป็นฐานตามสภาพพื้นที่ตั้งของโรงเรียนเพื่อหาแนวทางการประเมินผลในการบริหารที่เหมาะสมตามสภาพจริง
4. ควรศึกษาการบริหารสถานศึกษาโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานเฉพาะด้านตามขนาดของโรงเรียน เพื่อให้ได้รายละเอียดในการบริหารเชิงลึกเพิ่มเติมจากการวิจัยครั้งนี้

เอกสารอ้างอิง

- กรกมล เพิ่มผล. (2558). การบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนเทศบาล สังกัดองค์การปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดปทุมธานี. ปริญญาานิพนธ์ กศ.ม. (การบริหารการศึกษา) : บัณฑิตวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล.
- คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2547). คู่มือปฏิบัติงานคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุม.
- คณะกรรมการศึกษาแห่งชาติ. (2545). การบริหารแบบกระจายอำนาจ : โรงเรียนพร้อมหรือยัง. กรุงเทพฯ: สำนักนโยบาย แผน และมาตรฐานการศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม.
- ประเล็ง ปกสตร (วงษ์พันธุ์เสื่อ). (2558). การบริหารงานบุคคลในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานระดับประถมศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปราจีนบุรี เขต 1. วิทยานิพนธ์ ค.ม. (การบริหารการศึกษา) : มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต.
- ระวี ลาด้าย. (2558). ศึกษาการปฏิบัติตามมาตรฐานการบริหารฐานโรงเรียน (SBM) ของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2 ตามความคิดเห็นของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน. วิทยานิพนธ์ ค.ม. (การบริหารการศึกษา) : มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.
- รัตนภรณ์ วงศ์ศรีอ่อน. (2557). พฤติกรรมการบริหารที่ทำให้เกิดประสิทธิภาพการจัดการศึกษาตามการรับรู้ของครูกลุ่มโรงเรียนกรุงเทพกลาง. วิทยานิพนธ์ ค.ม. (การบริหารการศึกษา). กรุงเทพฯ: ถ่ายเอกสาร.
- สง่า ศรีพัว. (2554). ความคิดเห็นของครูต่อการบริหารงานบุคคล ของโรงเรียนในศูนย์อำนวยการเครือข่ายภูพานทอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1. วิทยานิพนธ์ ค.ม. (การบริหารการศึกษา) : มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- อัคนารถ เผือกใจแก้ว. (2557). การศึกษาสภาพปัญหาในการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานตามทรรศนะของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในโรงเรียนแกนนำปฏิรูปกระบวนการเรียนรู้ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครราชสีมา. วิทยานิพนธ์ ค.ม. (การบริหารการศึกษา) : มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา.